

کد سند: HSE/QP/۱۲۷/۱
تاریخ صدور: ۱۴۰۰/۱۱/۱۰
تاریخ بازنگری:

HSE

بهداشت و ایمنی و محیط زیست
شرکت مهندسی مترا سامان

نظامنامه سیستم مدیریت ایمنی بهداشت و محیط زیست

شرکت مهندسی مترا سامان

نظامنامه

سیستم مدیریت ایمنی بهداشت و محیط زیست

(HSE-MS)

تصویب کننده	تایید کننده	تهیه کننده	
	مدیر طرح و برنامه مدیر دفتر فنی مدیر HSE	کارشناس ارشد محیط زیست کارشناس ایمنی	سمت
	آقای افشین رسالت آقای مهران دهدارنسب آقای علیرضا ضیغمی	خانم معصومه شادی آقای سجاد لویمی	نام و نام خانوادگی
	۱۴۰۰/۱۲/۱	۱۴۰۰/۱۱/۱۰	تاریخ
			امضا

نظامنامه سیستم مدیریت ایمنی بهداشت و محیط زیست

فهرست مطالب

۴	معرفی شرکت
۵	موضوع فعالیت شرکت:
۶	۱- هدف
۶	۲- الزامات قانونی:
۶	۳- دامنه کاربرد
۷	۴- تعاریف:
۹	۵- رهبری و تعهد
۹	۵-۱- خط مشی ایمنی، بهداشت و محیط زیست
۱۱	۵-۲- استراتژی و اهداف - مسئولیت ها و ساختار سازمانی
۱۶	۵-۳- منابع:
۱۷	۵-۴- صلاحیت:
۱۷	۵-۵- آموزش:
۱۸	۵-۶- ارتباطات و مشارکت
۱۹	۵-۷- مستندات و کنترل آن
۲۱	۶- مدیریت ریسک:
۲۱	۶-۱- شناسایی خطرات:
۲۱	۶-۲- ارزیابی
۲۲	۶-۳- ثبت عوامل بالقوه آسیب رسان و تاثیرات آنها
۲۲	۶-۴- اهداف و معیار اجرا
۲۳	۶-۵- اقدامات کنترل ریسک
۲۴	۷- طرح ریزی
۲۴	۷-۱- کلیات طرح ریزی
۲۴	۷-۲- روش ها و دستورالعمل های کاری:
۲۴	۷-۳- مدیریت تغییر
۲۵	۷-۴- طرح ریزی وضعیت اضطراری و غیر مترقیه

کد سند: HSE/QP/۱۲۷/۱
تاریخ صدور: ۱۴۰۰/۱۱/۱۰
تاریخ بازنگری:

HSE

بهداشت و ایمنی و محیط زیست

شرکت مهندسی مترا سامان

نظامنامه سیستم مدیریت ایمنی بهداشت و محیط زیست

- ۲۵ ..... ۵-۷- گزارش وقایع
- ۲۶ ..... ۶-۷- پیگیری وقایع
- ۲۶ ..... ۸- بازبینی
- ۲۷ ..... ۸-۱- عدم انطباق و اقدام اصلاحی
- ۲۸ ..... ۹- ممیزی و بررسی مجدد:
- ۲۸ ..... ۹-۱- ممیزی
- ۲۹ ..... ۹-۲- بررسی مجدد
- ۳۰ ..... منابع:

کد سند: HSE/QP/۱۲۷/۱
تاریخ صدور: ۱۴۰۰/۱۱/۱۰
تاریخ بازنگری:

HSE

بهداشت و ایمنی و محیط زیست

شرکت مهندسی مترا سامان

نظامنامه سیستم مدیریت ایمنی بهداشت و محیط زیست

معرفی شرکت

شرکت مهندسی مترا سامان با شماره ثبت ۴۱۲۲۳ در اداره ثبت شرکت ها ثبت شده می باشد.

زمینه فعالیت شرکت عبارت است از:

ساختمان - راه و ترابری - کشاورزی - نفت، گاز و پتروشیمی

تلفن: ۰۶۱-۳۳۲۱۴۱۵۲-۵

فاکس: ۰۶۱-۳۳۲۱۴۱۵۸

وب سایت: WWW.metrasaman.ir

ایمیل: Info@metrasaman.ir

نظامنامه سیستم مدیریت ایمنی بهداشت و محیط زیست

موضوع فعالیت شرکت:

- انجام کلیه فعالیت های مطالعاتی، خدمات فنی و مهندسی، مشاوره ای، طراحی، اجرایی، طرح و ساخت، مدیریت پیمان، نظارت بر طرح ها، مشارکت و سرمایه گذاری در ساخت، تجهیز، نگهداری و بهره برداری از پروژه های عمرانی و غیر عمرانی همچنین صدور خدمات فنی و مهندسی به خارج از کشور در رشته های : راه و باند، نفت و گاز، ساختمان و ابنیه، کشاورزی، تاسیسات و تجهیزات صنعت و معدن، و آب.
- اجاره و استیجاره ماشین آلات و ارائه نمایندگی های مختلف داخلی و خارجی جهت تهیه، تامین و صدور انواع تجهیزات و ماشین آلات و قطعات یدکی و ملزومات مورد نیاز آن ها.
- انجام کلیه معاملات و فعالیت های بازرگانی و عملیات مربوط به تمام یا هر یک از موضوعات مذکور داخل یا خارج از کشور از قبیل اجاره و خرید و فروش مصالح، مشارکت و خرید سهام شرکت ها و موسسات دولتی و غیر دولتی.
- استفاده از مواد ناریه و انجام عملیات آتشباری در طرح های عمرانی و غیر عمرانی.
- ایجاد تعمیرگاه های تخصصی ماشین آلات و ارائه خدمات تعمیرگاهی.
- شرکت در مزایده و مناقصات دولتی و خصوصی در داخل یا خارج از کشور، شرکت در نمایشگاه های داخلی و خارجی، اخذ هرگونه تسهیلات بانکی و عقد ضمانت نامه و غیره از کلیه بانک ها و موسسات مالی اعتباری داخلی و خارجی، مشارکت و سرمایه گذاری با اشخاص حقیقی و حقوقی در موضوع فعالیت شرکت، صادرات و واردات کلیه کالاهای مجاز مرتبط با فعالیت شرکت.
- تامین نیروی انسانی.

نظامنامه سیستم مدیریت ایمنی بهداشت و محیط زیست

۱- هدف

هدف نظامنامه ایمنی، بهداشت و محیط زیست، تشریح و تبیین کلیه فعالیت های تاثیر گذار بر ایمنی، بهداشت و محیط زیست جهت پیشگیری از بروز حوادث جانی، خسارات مالی، بیماری های شغلی و ایجاد آسیب های زیست محیطی و بهبود عملکرد و حداقل الزامات HSE کلیه سطوح سازمانی و کلیه ذینفعان در شرکت می باشد.

۲- الزامات قانونی:

نظامنامه سیستم مدیریت ایمنی، بهداشت و محیط زیست شرکت، براساس الزامات استاندارد سیستم مدیریت ایمنی، بهداشت و محیط زیست (HSE-MS) در راستای خط مش جاری شرکت تعیین شده است. لازم به ذکر است در صورت ایجاد هرگونه تغییرات ایجاد شده، این نظامنامه نیز تغییر پیدا خواهد کرد.

۳- دامنه کاربرد

این نظام نامه در کلیه محیط های کاری شرکت متراسامان جهت کلیه همکاران، پیمانکاران (اصلی و فرعی) لازم الاجرا می باشد.

لازم به ذکر است منظور از محیط های کاری هرگونه محل فیزیکی که در آن فعالیت های مرتبط با عملیات پروژه تحت کنترل شرکت مترا سامان انجام می شود. با توجه به این تعریف، تاثیرات HSE فعالیت های شرکت در هنگام حمل و نقل کالا و یا ماموریت های خارج از سایت نیز با توجه به این طرح می بایست در نظر گرفته شود.

نظامنامه سیستم مدیریت ایمنی بهداشت و محیط زیست

۴- تعاریف:

شرکت: پیمانکار پروژه

کارکنان: به کلیه افرادی اطلاق میشود که به صورت رسمی یا پیمانی در شرکت اشتغال دارند.

خطر: منبع، وضعیت و یا اقدامی که دارای پتانسیل آسیب، به صورت مصدومیت، بیماری و یا خسارات مالی و یا ترکیبی از آن ها باشد.

شناسایی خطر: فرآیند شناسایی تشخیص وجود یک خطر و تعریف خصوصیات آن.

ریسک ایمنی و بهداشت: ترکیبی از احتمال رخداد یک اتفاق خطرناک و وخامت مصدومیت، بیماری یا خسارت وارده که می تواند به موجب آن اتفاق پدید آید.

ایمنی: درجه دوری از خطر

رویداد: اتفاق مرتبط با کار که به موجب آن یک مصدومیت، بیماری (صرف نظر از وخامت آن)، مرگ و یا خسارت به اموال رخ داده یا بتواند رخ دهد.

حادثه: یک حادثه رویدادی است که منجر به مصدومیت، بیماری، مرگ و یا خسارت به اموال شود.

شبه حادثه: رویدادی که به موجب آن مصدومیت، بیماری یا مرگ و میر یا خسارت به اموال رخ ندهد، به عنوان یک « اتفاق ختم به خیر »، « شبه سانحه »، « شبه حادثه » یا رخداد خطرناک مورد اشاره قرار می گیرد.

بیماری شغلی: شرایط قابل تشخیص و نامطلوب جسمی یا ذهنی (روحی) که از یک فعالیت کاری و یا محیط کار ناشی میشود و یا بر اثر آن فعالیت/ محیط کار بدتر می شود.

نظامنامه سیستم مدیریت ایمنی بهداشت و محیط زیست

محیط زیست: محیطی شامل هوا، آب، خاک، منابع طبیعی، گیاهان، جانوران، انسان‌ها و روابط متقابل بین آنها که سازمان در آن فعالیت می‌کند. این محیط، از سازمان تا کل دنیا را شامل می‌شود.

جنبه محیط زیستی: بخشی از فعالیتها یا محصولات یا خدمات یک سازمان که بتواند با محیط زیست تاثیرمتقابل داشته باشد.

پیامد محیط زیستی: هر تغییری در محیط زیست اعم از مطلوب یا نامطلوب، که تمام یا بخشی از آن ناشی از جنبه‌های محیط زیستی یک سازمان می‌باشد.

ریسک محیط زیستی: ترکیبی از احتمال رخداد یک جنبه زیست محیطی و وخامت پیامد ناشی آن خواه این پیامد بصورت تدریجی رخ دهد و یا فاجعه بار باشد.

طرف ذینفع: فرد یا گروهی که به عملکرد HSE سازمان مرتبط می‌شود یا از آن تاثیر می‌پذیرد.

عدم انطباق: برآورده نشدن یک الزام. یک عدم انطباق می‌تواند هرگونه انحراف از موارد زیر باشد:

- استانداردهای کاری، دستورالعمل‌های تخصصی، روش‌های اجرایی، الزامات قانونی

- الزامات قید شده در این طرح HSE

اقدام پیشگیرانه: اقدامی که برای حذف علت یک عدم انطباق بالقوه انجام می‌پذیرد.

اقدام اصلاحی: اقدامی که به منظور حذف یک عدم انطباق کشف شده صورت پذیرد.

نظامنامه سیستم مدیریت ایمنی بهداشت و محیط زیست

۵- رهبری و تعهد

۵-۱- خط مشی ایمنی، بهداشت و محیط زیست

با استعانت از خداوند متعال، مدیریت شرکت " مهندسی متراسامان " در راستای سیاست های خود، به منظور حفاظت از نیروی انسانی، محیط زیست، اموال و اعتبار کاری شرکت، استقرار و اجرای سیستم مدیریت ایمنی، بهداشت و محیط زیست را در بالاترین سطح اولویت های شرکت قرار داده و خود را متعهد می داند فعالیت هایش را به گونه ای اجرا نماید که تأثیرات منفی زیست محیطی به حداقل رسیده و بالاترین حد ممکن ایمنی و سلامت برای کلیه کارکنان و مراجعین شرکت حاصل گردد.

این شرکت برای دستیابی به اهداف و تعهدات فوق، اصول زیر را سرلوح فعالیت های خود قرار می دهد:

- ایجاد روحیه مسئولیت پذیری و پاسخگویی در تمامی سطوح اعم از مدیریت، کارکنان و پیمانکاران، مدیران و مسئولین قسمت های مختلف شرکت مسئول نهایی هدایت و اجرای سیستم ایمنی، بهداشت و محیط زیست در مجموعه تحت مدیریتشان، همسو با مدیریت کلان شرکت می باشند.
- شرکت " مهندسی متراسامان"، همواره به منظور شناسایی، ارزیابی و کاهش هر گونه تاثیر منفی ناشی از فعالیت های خود بر ایمنی، بهداشت و محیط زیست تلاش می نماید و با بکارگیری اقدامات پیشگیرانه در تمامی فعالیت های خود ریسک های ایمنی، بهداشت و زیست محیطی را شناسایی و مدیریت می کند.
- این شرکت از کلیه قوانین و دستورالعمل ها و استانداردهای ملی و بین المللی مرتبط با ایمنی، بهداشت و محیط زیست در بخش ها و مراحل متنوع فعالیت هایش تبعیت خواهد نمود.
- این شرکت در راستای دستیابی به بهبود مستمر در حفاظت از امور ایمنی، بهداشت و محیط زیست، اهدافی را مشخص می نماید و سیستم مدیریت ایمنی، بهداشت و محیط زیست و اهداف مذکور را بطور مستمر ارزیابی نموده و اقدامات اصلاحی لازم بکارگرفته خواهد شد.

نظامنامه سیستم مدیریت ایمنی بهداشت و محیط زیست

- شرکت " مهندسی متراسامان " به منظور ارتقای سطح فرهنگ مشارکت فعال و بالا بردن آگاهی پرسنل در خصوص مسائل ایمنی، بهداشت و محیط زیست، با ایجاد فضای ارتباطی باز و سازنده آموزش های موردنیاز برای کلیه کارکنان و گروه های ذینفع بصورت ادواری برگزار می نماید. مدیریت بر این باور است که عملکرد کلیه کارکنان و پیمانکاران شرکت در زمینه HSE د رجعت افزایش بهره وری، رشد و بالندگی شرکت تاثیرگذار است، لذا تضمین اجرای این خط مشی را وظیفه تمامی افراد شرکت دانسته و پیروی از آن را ضروری می داند.

حسین اسماعیلی فر

مدیر عامل

نظامنامه سیستم مدیریت ایمنی بهداشت و محیط زیست

۵-۱-۱- استراتژی و اهداف

اهداف شرکت در راستای دستیابی و اجرای خط مشی HSE شرکت می باشد.

- برگزاری آموزش های مرتبط با HSE پرسنل به میزان ۳۰٪ سی نفر ساعت در ماه.
- اجرای عملیات و کلیه فعالیت های پروژه بدون حادثه مرگ و از کار افتادگی و با کمترین میزان آسیب جزئی
- کاهش میانگین عدد ریسک خطرات و عدد ارزیابی جنبه به میزان 99/99 درصد.
- تکمیل و تدارک تجهیزات مرتبط با HSE در پروژه مطابق نیازسنجی انجام شده.
- کاهش آلاینده های زیست محیطی ناشی از فعالیت ماشین آلات راهسازی، تعمیرگاه ها و مخازن نگهداری.
- ارتقاء وضعیت بهداشتی در کمپ کارگری، آشپزخانه و فضای عمومی سایت.

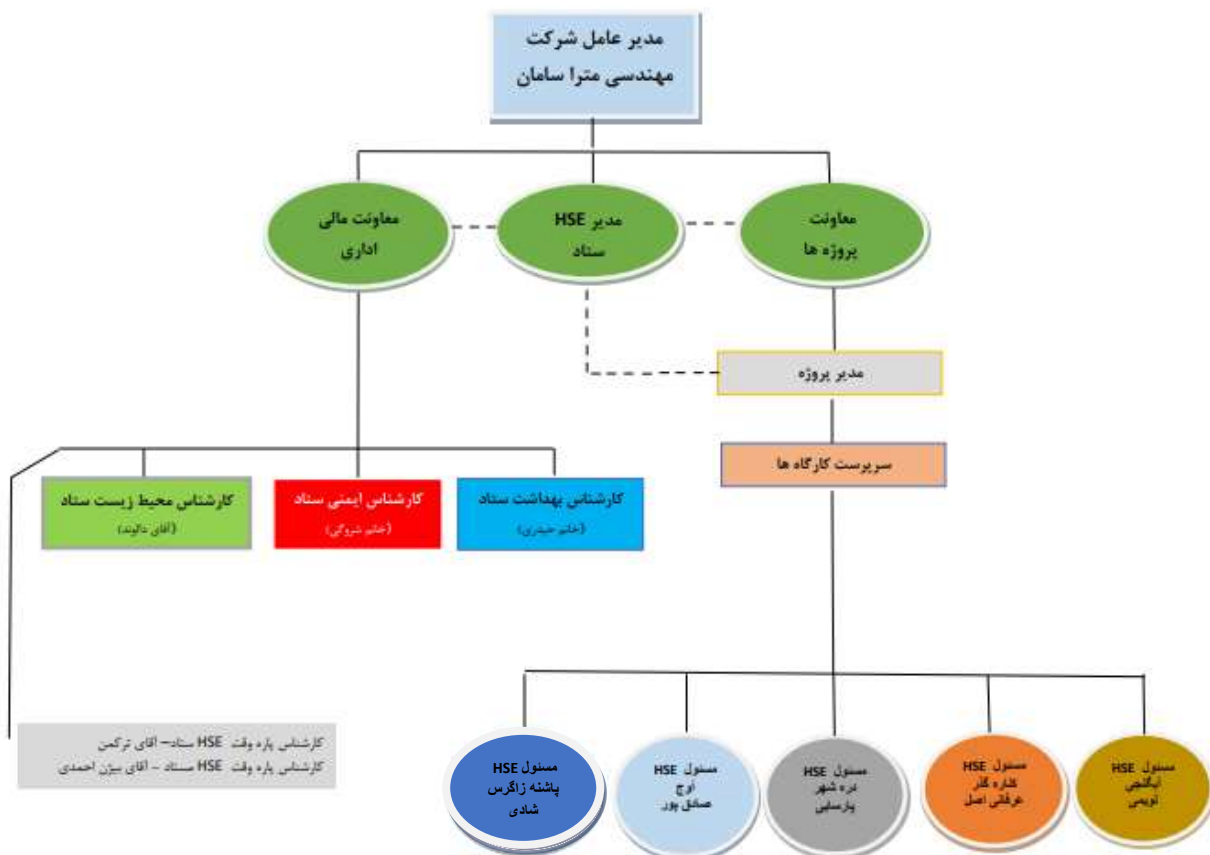
۵-۲- مسئولیت ها و ساختار سازمانی

در شرکت متراسامان جهت حصول اطمینان از اجرای موفقیت آمیز HSE، پس از تدوین نمودار سازمانی اقدام به تهیه شرح وظایف، مسئولیت ها، اختیارات و شناسایی شایستگی های لازم هر شغل نموده و در قالب فرم شرایط احراز و شرح مسئولیت ها می باشد که به واحدها اعلام می شود. این ساختار بیان کننده روابط درون و برون سازمانی نیز می باشد.

همچنین در شرکت، مدیرعامل خود به عنوان نماینده مدیریت در سیستم مدیریت انجام وظیفه می نماید و با نظر مدیرعامل برای هر سایت یک نفر به عنوان مسئول HSE برای ایجاد هماهنگی لازم برای استقرار و حفظ و نگهداری نظام مدیریت مشخص می گردد.

نظامنامه سیستم مدیریت ایمنی بهداشت و محیط زیست

۵-۲-۱- جایگاه HSE در چارت سازمانی شرکت

نظامنامه سیستم مدیریت ایمنی بهداشت و محیط زیست

۵-۲-۲- مسئولیت ها

مدیر پروژه:

مسئولیت کلی در موضوعات HSE پروژه را بر عهده خواهد داشت. سایر مسئولیت ها شامل موارد ذیل می باشد:

- حصول اطمینان از استقرار، اجرا، حفظ و نگهداری سیستم و به روزرسانی آن متناسب با نیازها، خطرات در مراحل HSE مختلف انجام پروژه.

- نظارت عالی بر مسائل HSE پروژه و تامین منابع و تجهیزات مورد نیاز.

- نظارت بر انتخاب و ارزیابی کارکنان استخدامی، پیمانکاران فرعی، تجهیزات و ادوات موثر بر HSE در پروژه.

- حصول اطمینان از آگاهی و تبعیت کلیه کارکنان و پیمانکاران الزامات قانون (اعم از الزامات محلی یا ملی) و سایر الزامات قانونی قابل کاربرد در پروژه.

سرپرست کارگاه:

- اجرای دستورات مدیریت پروژه در راستای استقرار و تداوم نظام ایمنی، بهداشت و محیط زیست در راستای خط مشی شرکت و رسیدن به اهداف خرد و کلان.

- مطالعه شرایط عمومی و خصوصی پیمان (در رابطه با شرایط HSE قابل انجام در پروژه).

- استفاده از منابع مالی تخمین یافته HSE

- مطالعه روش های اجرایی و دستورالعمل های ایمنی، بهداشتی و زیست محیطی و کنترل اجرای

صحیح آنها در واحدهای تحت سرپرستی

نظامنامه سیستم مدیریت ایمنی بهداشت و محیط زیست

- پیشنهاد اصلاح روش‌ها و دستورالعمل‌ها جهت بهبود و تسریع در اجراء عملیات واحدهای مربوطه.
  - پاسخگویی در برابر مدیریت در راستای اجرایی شدن دستورالعمل‌ها و مقررات تدوین شده ایمنی
  - ارتباط تنگاتنگ با مدیران و کارکنان شرکت و پیمانکاران در تمامی مشاغل و فرایندها
  - نظارت بر عملکرد کارشناس HSE کارگاه
- لازم به ذکر است که دیگر وظایف اجرایی سرپرست کارگاه موجب تضعیف و سلب وظایف و مسئولیت‌های HSE آنان نخواهد شد.

مسئولیت سرپرست HSE کارگاه:

- تهیه و تدوین قوانین، مقررات، مصوبات صورتجلسات کمیته‌های HSE و دستورالعمل‌های ایمنی، بهداشت و زیست محیطی شرکت و نظارت بر اجرای دستورالعمل‌های بهداشت، ایمنی و محیط زیست در کلیه فعالیت‌های کارگاهی.
- هماهنگی و اقدام جهت تشکیل کمیته‌ها و جلسه‌های ماهانه HES و یا جلسه سلامت
- اعلام نیاز و پیگیری، تجهیزات ایمنی و بهداشت و محیط زیست کارگاه
- نظارت بر برگزاری آموزش‌های ایمنی و بهداشت و محیط زیست در سطح کارگاه
- بازرسی روزانه و مستمر از فعالیت‌های اجرایی کارگاه و اهتمام در رفع مشکلات اجرایی HSE
- دسته‌بندی، محاسبه و جمع‌آوری اطلاعات مربوط به حوادث و رویدادهای انسانی و تجهیزاتی
- پیگیری انجام معاینات بدو استخدام و ارجاع جهت معاینات دوره‌ای
- اندازه‌گیری و پایش عوامل زیان‌آور محیط کار، ارزیابی ریسک، آلاینده‌های محیط زیست و کنترل جنبه‌های بارز زیست محیطی و ارائه راهکارهای مرتبط به ایمنی شرکت و همچنین اخذ نتایج حاصله و سعی در رفع آلام‌های موجود و به بروزآوری آن.

نظامنامه سیستم مدیریت ایمنی بهداشت و محیط زیست

- معرفی افراد خاطی، در زمینه ایمنی و بهداشت و محیط زیست به سرپرست کارگاه و پیگیری نحوه برخورد با این گونه افراد.
- بازدید تصادفی از مناطق و بخش‌های در حال فعالیت
- مسئولیت پیگیری کلیه مصوبات جلسه کمیته ایمنی تا حصول به نتیجه نهایی
- ابلاغ دستورالعمل‌های HSE به پیمانکاران جزء و سایر افراد و حصول اطمینان از اجرای آن
- انجام مانورهای واکنش در شرایط اضطراری در جهت بالا بردن آمادگی کلیه پرسنل شرکت و پیمانکاران هنگام وقوع شرایط اضطراری پیش بینی تهیه شده
- بازرسی و تکمیل چک لیست اماکن عمومی (خوابگاه، رستوران‌ها و امثال آن)

کارشناسان و پرسنل HSE:

- اجرای دستورالعمل‌های بهداشت، ایمنی و محیط زیست در کلیه فعالیت‌های کارگاهی
- ارائه گزارش به مسئول/سرپرست واحد HSE پروژه
- آموزش‌های ایمنی و بهداشت و محیط زیست در سطح کارگاه
- گزارش مکتوب تمامی فعالیت‌ها، به مدیر واحد
- معرفی افراد خاطی، در زمینه ایمنی و بهداشت و محیط زیست به مدیر واحد
- بازدید روزانه و دوره‌ای از مناطق و بخش‌های در حال فعالیت
- کنترل اجرای دستورالعمل‌های HSE به پیمانکاران جزء و سایر افراد و حصول اطمینان از اجرای آن

سایر پرسنل:

کلیه پرسنل در پروژه دارای شرح وظایف مدون بوده که قبل از شروع به انجام فعالیت توسط واحد HSE به آن‌ها ابلاغ خواهد شد.

نظامنامه سیستم مدیریت ایمنی بهداشت و محیط زیست

کلیه پرسنل در پروژه به غیر از وظایف مشخص شده دارای شرح وظایف عمومی ایمنی، بهداشتی و زیست محیطی بوده که شامل موارد زیر می باشد:

- معرفی خود قبل از شروع به کار در پروژه به واحد HSE جهت ابلاغ الزامات و شرح وظایف
- استفاده از تجهیزات حفاظت فردی مناسب و متناسب با نوع فعالیت آن‌ها
- آشنایی با نیازمندیهای مرتبط با HSE-PLAN، ایمنی، بهداشت و محیط زیست و الزامات کاری و قانونی و رعایت کامل آنها
- گزارش رویداد (حوادث، رویدادها و خسارات اموال و دارایی‌ها و تجهیزات) و همکاری در ثبت، بررسی و مدیریت آن با مسئولین مربوطه.
- همکاری در فرایند ارزیابی ریسک با مسئولین HSE
- عدم انجام هرگونه عمل نایمن که سلامت سایر افراد را به خطر بیندازد.
- عدم استفاده از مواد مخدر، مواد توهمزا و نوشیدنی‌های الکلی.
- ارائه پیشنهاد به منظور بهبود وضعیت ایمنی، بهداشت و محیط زیست به سرپرست واحد و پرسنل

HSE

۳-۵- منابع:

مدیریت ارشد سازمان برای حصول اطمینان از عملکرد موثر سیستم مدیریت ایمنی، بهداشت محیط زیست منابع کافی به این امر اختصاص می دهد که شناسایی این منابع با مشاوره و همفکری نماینده مدیریت و مدیران سازمان صورت می گیرد و در صورت تخصیص منابع بایستی در فواصل زمانی به عنوان بخشی از بررسی مجدد نظام مدیریت انجام پذیرد.

نظامنامه سیستم مدیریت ایمنی بهداشت و محیط زیست

۴-۵ - صلاحیت:

سازمان به دو روش اطمینان حاصل می نماید که پرسنل وظایف و فعالیت های بحرانی HSE مربوط به خود را در مسیر بهره گیری از توانایی فردی، بالابردن مهارت و کسب دانش انجام می دهند.

الف) در هنگام استخدام: در بدو استخدام صلاحیت و شایستگی پرسنل بررسی و در صورت تایید بودن استخدام می گردند. لازم به ذکر است پس از استخدام مطابق روش اجرای آموزش تدوین شده از طرف کارفرمای مربوطه (شرکت نصر میثاق اهواز) آموزش های موردنیاز ارائه می گردد.

ب) آموزش های دوره ای، تغییر شغل و یا تغییر در فعالیت ها و تکنولوژی:

در روش اجرایی آموزش، مکانیزم های مناسب جهت پوشش آموزش های فوق ارائه شده است. شایستگی ها بوسیله سیستم ارزیابی عملکرد و کنترل های لازم مطابق چک لیست های HSE و مانورها بررسی و در صورت نیاز آموزش ها مجددا اجرا می گردند.

۵-۵ - آموزش:

در سازمان روش اجرایی آموزش جهت اطمینان و افزایش صلاحیت از طریق تعیین نیازهای آموزشی و فراهم نمودن آموزش های لازم برای تعالی تمام پرسنل تهیه شده است و به نحو مناسبی اجرا می گردد.

آموزش ها برنامه ریزی شده و کنترل می گردند تا سازمان به اهداف و خط مشی خود دست یابد. پس از پایان دوره آموزشی طبق روش اجرایی آموزش، اثربخشی دوره آموزشی بررسی می گردد.

نظامنامه سیستم مدیریت ایمنی بهداشت و محیط زیست

۵-۶- ارتباطات و مشارکت

شرکت ارتباطات داخلی و خارجی مرتبط با سیستم مدیریت HSE را تعیین نموده است. در تعیین این ارتباطات موارد زیر لحاظ گردیده:

الف- موضوع ارتباط

ب- زمان ارتباط

ج- افراد مرتبط با ارتباط

د- چگونگی برقراری ارتباط

در همین راستا به منظور برقراری ارتباطات داخلی و خارجی از ابزارهایی همچون خطوط تلفن خارجی و داخلی، ایمیل، وب سایت، واتساپ (و سایر شبکه های مجازی)، اتوماسیون اداری، شبکه داخلی، ارتباطات حضوری و جلسات، صندوق پیشنهادات و انتقادات، دبیرخانه (نامه کتبی) و .... تدارک دیده شده است.

- الف - ارتباطات داخلی در پروژه

ردیف	موضوع ارتباط	مسئول برقراری	ارتباط گیرنده	زمان برقراری ارتباط	نحوه برقراری ارتباط
۱	شناسایی خطرات و ارزیابی ریسک	واحد HSE پروژه	کلیه واحدها	مطابق با دستورالعمل مدیریت ریسک و جنبه HSE	جلسات حضوری
۲	نیازسنجی آموزشی	واحد HSE پروژه	کلیه واحدها	مطابق با دستورالعمل آموزش	جلسه آموزشی
۳	بازرسی ها و ممیزی ها	واحد HSE پروژه	کلیه واحدها	مطابق برنامه HSE	حضوری
۴	ارائه پیشنهادات	کلیه پرسنل	واحد HSE پروژه	برحسب نیاز	حضوری - از طریق صندوق مکاتبات واحد HSE
۵	مانورها	واحد HSE پروژه	کلیه واحدها	زمان مانور	آژیر/پیچر

نظامنامه سیستم مدیریت ایمنی بهداشت و محیط زیست

ب- ارتباطات با خارج از پروژه

ردیف	نام سازمان	موضوع ارتباط	مسئول ارتباط	برقراری	زمان برقراری ارتباط	نحوه برقراری ارتباط
۱	مراکز آموزشی/اساتید	آموزش کارکنان	واحد HSE پروژه	مطابق با دستورالعمل آموزش	ستاد	
۲	سازمان‌های امدادی	بروز شرایط اضطراری	مشاهده کننده	بروز شرایط اضطراری	تلفنی	
۳	مراجع قانونگذار	دریافت الزامات	واحد HSE پروژه	(الزامات قانونی، قراردادی و سایر الزامات قابل کاربرد)	مکتبه / سایت اینترنتی / حضوری	
۴	مشاورین	مشاور HSE	واحد HSE پروژه	بر حسب نیاز	ستاد	
۵	تامین کنندگان	خرید تجهیزات HSE	واحد خرید	بر حسب نیاز	حضوری	
۶	پیمانکاران جزء	ابلاغ و اجراء کنترل‌های اداری و عملیاتی	واحد HSE پروژه	پس از تایید کنترل‌ها توسط کارفرما	حضوری	

ج- کمیته HSE (کمیته حفاظت فنی و بهداشت کار)

۷-۵- مستندات و کنترل آن

۷-۵-۱- مستندات نظام مدیریت HSE

سازمان نسبت به ایجاد مستندات و روش‌های کنترل موارد ذیل اقدام نموده است:

- خط مشی، اهداف و طرح‌های HSE

- تعیین وظایف و مسئولیت‌ها

- مدیریت HSE و روابط بین آن‌ها

تهیه سایر مستندات موجود که در ارتباط با نظام مورد نیاز بوده و همچنین تشریح ارتباط آن‌ها با جنبه

های نظام مدیریت

نظامنامه سیستم مدیریت ایمنی بهداشت و محیط زیست

- ثبت نتایج ارزیابی و مدیریت ریسک
- ثبت قوانین و الزامات قانونی مرتبط با HSE
- ثبت روش ها و دستورالعمل های اجرایی فعالیت ها و وظایف کلیدی در صورت نیاز
- تشریح طرح مقابله با وضعیت اضطراری و مسئولیت ها، روش های مقابله با وقایع و موقعیت های بالقوه وضعیت اضطراری این مستندات به گونه ای طرح ریزی و اجرا گردیده اند که در برگیرنده نیازهای شرکت، بخش های خدماتی سازمان یا واحدهای اداری و مالی- عملیات و فعالیت های خاص پیمانکاران و شرکت های همکار باشد.

۵-۷-۲- کنترل اسناد

- روش اجرایی کنترل مدارک و مستندات که از طرف کارفرمای محترم شرکت (نصر میثاق اهواز) جهت اجرای موارد ذیل طرح ریزی و اجرا می گردد.
- مدارک توسط شرکت ها، بخش ها و گروه های کاری آنان خوبی تشخیص داده شوند.
- در فواصل زمانی مدارک مورد بررسی و در صورت نیاز تجدید نظر قرار گیرند و قبل از اجرا توسط مسئولین مربوطه مورد تایید قرار گیرند و قبل از اجرا توسط مسئولینی مربوطه مورد تایید قرار گیرند.
- آخرین ویرایش مدارک در محل های موردنیاز در دسترس باشند. - جمع آوری هنگام ابطال مدارک -
تحت کنترل قرار دادن سوابق

نظامنامه سیستم مدیریت ایمنی بهداشت و محیط زیست

۶- مدیریت ریسک:

۶-۱- شناسایی خطرات:

شناسایی خطرات در شرکت متراسامان مطابق روش اجرایی شناسایی و ارزیابی کانون های خطر به شماره HSE/QP/01/00 مورخ ۱۴۰۰/۱۰/۲۲ شرکت نصر میثاق، یک نظام بررسی علل بالقوه آسیب رسان به محیط زیست و شناسایی خطرات و عوامل بالقوه آن تهیه و اجرا گردیده است به گونه ای که دامنه شمول این بررسی از آغاز تا انتها فرایند می باشد.

شناسایی این عوامل به گونه ای صورت گرفته است که در قالب فعالیت های جاری می باشد و در صورتی که فعالیتی غیرعادی در زمان محدود اجرا گردید مطابق دستورالعمل صدور پرمیت شرکت نصر میثاق اهواز عوامل شناسایی و کنترل می گردند.

در کلیه خطرات شناسایی شده موارد زیر مد نظر است:

پرسنل و ذینفعان مرتبط با فعالیت

تجهیزات مورد استفاده در فعالیت

تاثیر فعالیت ها و افراد بر محیط زیست (آب ، خاک ، هوا).

۶-۲- ارزیابی

در شرکت مترا سامان از روش JHA-FM&EA مطابق روش اجرایی به شماره HSE/QP/01/00 مورخه ۱۴۰۰/۱۰/۲۲ جهت شناسایی و ارزیابی ریسک و تاثیرات ناشی از عوامل بالقوه آسیب رسان با در نظر گرفتن وقوع و شدت اثرات آن ها بر انسان، محیط زیست و سرمایه استفاده می گردد. همچنین ارزیابی ریسک در برگیرنده موارد ذیل می باشد:

نظامنامه سیستم مدیریت ایمنی بهداشت و محیط زیست

- ۱- تاثیرات فعالیت ها، محصولات و خدمات
- ۲- بیان کننده تاثیرات و ریسک های ناشی از عوامل انسانی و سخت افزاری
- ۳- براساس اخذ اطلاعات کارکنان حاضر در محل ریسک، صورت پذیرد.
- ۴- توسط کارکنان واجد شرایط تهیه شود.
- ۵- در فواصل زمانی مشخص رعایت روش های اجرایی فوق الذکر به روز گردد.

۳-۶- ثبت عوامل بالقوه آسیب رسان و تاثیرات آنها

در شرکت متراسامان نسبت به ثبت عوامل بالقوه آسیب رسان و تاثیر آنها (اعم از مزمین یا حاد) مطابق روش شناسایی و ارزیابی خطرات به شماره HSE/QP/01/00 مورخه ۱۴۰۰/۱۰/۲۲ اقدام می نماید. همچنین یک فهرست از کلیه اقدامات در جریان برای کاهش آنها و تعیین نظام و رویه های بحرانی مرتبط تهیه گردیده است. همچنین جهت اثبات الزامات قانونی مطابق روش اجرایی شناسایی و ارزیابی عوامل بالقوه و بالفعل خطرات اقدام می نماید.

۴-۶- اهداف و معیار اجرا

مدیریت عامل با همکاری نماینده مدیریت و سایر مدیران سازمان با توجه به خط مشی، اهداف استراتژیک و ریسک های HSE و نیازهای فنی و اداری اقدام به تهیه اهداف قابل اندازه گیری نموده و مطابق برنامه زمانبندی برای دستیابی به افق چشم انداز، اهداف تدوین میگردد. این اهداف در قالب فرم جدول اهداف سند چشم انداز شرکت تهیه و در اختیار پرسنل قرار می گیرد.

لازم بذکر است به منظور پیگیری ارزیابی ریسک، نماینده مدیریت اقدام به تنظیم معیار اجراء در فعالیت ها و وظایف بحرانی HSE نموده تا استاندارد مورد قبول برای کارایی عملکرد آنها بصورت مکتوب وجود داشته

نظامنامه سیستم مدیریت ایمنی بهداشت و محیط زیست

باشد. همچنین در فواصل زمانی معین می بایست پیوستگی و تناسب این معیارها مورد بررسی مجدد قرار گیرد.

۶-۵- اقدامات کنترل ریسک

شرکت متراسامان نسبت به حفظ رویه هایی برای انتخاب، ارزیابی و اعمال روش های لازم برای کاهش ریسک ها و تاثیرات عوامل بالقوه آسیب رسان اقدام می نماید. مطابق روش اجرایی شناسایی و ارزیابی خطرات روش اجرایی به شماره HSE/QP/01/00 مورخه ۱۴۰۰/۱۰/۲۲، ریسک های مربوط به اقدامات مرتبط با عوامل بالقوه آسیب رسان، اقدام می گردد و از روش اجرایی اقدامات اصلاحی/پیشگیرانه بهبود به شماره HSE/QP/05/00 مورخه ۱۴۰۰/۰۲/۲۰ جهت ارزیابی و انتخاب و پیگیری انجام اقدامات کاهش ریسک استفاده می شود.

اقدامات کاهش ریسک هم برای پیشگیری از وقایع (به معنی کاهش احتمال وقوع و تخفیف تاثیرات مزمن و حاد) به معنی کاهش نتایج می باشد.

در تمامی حالات بررسی و ملاحظه بر اساس حداقلی که بطور منطقی می توان به آن رسید، انجام می گیرد. یعنی اینکه از میان عواملی نظیر محیط و شرایط منطقه و وضعیت فعلی شرکت از نقطه نظر دانش علمی و فنی، با ایجاد تعادل بین هزینه و سود بهترین گزینه را انتخاب نمائیم.

نظامنامه سیستم مدیریت ایمنی بهداشت و محیط زیست

۷- طرح ریزی

۷-۱ کلیات طرح ریزی

شرکت متراسامان در برنامه های کلان کاری ، برنامه ریزی های لازم برای دستیابی به اهداف سازمان ، و فرم برنامه ریزی جهت دستیابی به اهداف سند چشم انداز را مد نظر قرار داده است.

۷-۲-۱- روش ها و دستورالعمل های کاری:

۷-۲-۱- توسعه رویه ها

در شرکت متراسامان فعالیت هایی که فقدان رویه مکتوب برای آنها منجر به تخطی از خط مشی HSE یا نقض الزامات قانونی و یا معیارهای اجراء می گردد تعیین شده و روش اجرایی و دستور العمل و مستندات لازم برای آنها تهیه شده است تا از چگونگی انجام کار تعیین شده اطمینان حاصل شود و همچنین ضمن رعایت یکپارچگی فنی انتقال دانش نیز بطور موثر انجام می گیرد .

۷-۲-۲- صدور دستورالعمل کاری

در صورت وجود وظایفی که امکان بالقوه ایجاد و اثرات سوء بر HSE در اثر انجام غیر صحیح آنها وجود داشته باشد دستورالعمل های کاری مستند می شود در اختیار کارکنان مربوط قرار می گیرد. این دستور العمل های کاری برای انجام وظایفی که چه توسط کارکنان شرکت و چه توسط غیر انجام می شوند تهیه می گردند.

۷-۳- مدیریت تغییر

در شرکت مترا سامان برای طرح ریزی و کنترل تغییرات اعم از موقت و دائمی که در ترکیب نیروی انسانی ، تجهیزات ، فرآیندها و رویه ها ایجاد می گردد . نماینده با مدیران مربوطه جلسه ای برگزار و در مورد موضوع اقدام می شود. تا از نتایج تصمیم گیری نامطلوب تغییرات بر ایمنی ، بهداشت و محیط زیست

نظامنامه سیستم مدیریت ایمنی بهداشت و محیط زیست

اجتناب گردد. در چنین جلسه ای تمامی عوامل مرتبط و اثرات آن ها بر بهداشت ، ایمنی و محیط زیست بررسی می گردد.

برای هر گونه عملیات جدید که ارتباط با فراگیری، توسعه بازسازی محصولات و خدمات یا فرآیند و یا همچنین عملیاتی که اصلاحات انجام یافته در آن ها تغییرات عمده ای در جنبه های مختلف HSE دارند. طرح های جداگانه ای برای استقرار موضوعات مرتبط با HSE آنها انجام می گیرد که بعضی از عملیات مطابق دستور العمل صدور پرمیت اقدام می شود.

۴-۷- طرح ریزی وضعیت اضطراری و غیر مترقیه

شرکت متراسامان پس از تحلیل و بررسی وضعیت موجود خود رویه هایی برای تعیین وضعیت اضطراری قابل پیش بینی اقدام نموده است و روش اجرایی آمادگی و واکنش در وضعیت اضطراری تهیه شده است . به منظور اطمینان از مقابله موثر بودن با طرح های اضطراری جهت مقابله با وضعیت اضطراری مطابق روش اجرایی آمادگی و واکنش در شرایط اضطراری به شماره HSE/PR/04/00 مورخه ۱۳۹۹/۱۲/۱۲ انجام شده مورد بررسی قرار می گیرند و در فواصل معین به روز می گردند.

۵-۷- گزارش وقایع

شرکت متراسامان برای حوادثی که سبب تحت تاثیر قرار گرفتن پیشرفت اجرای HSE می گردد، مطابق روش اجرایی آمادگی و واکنش در شرایط اضطراری به شماره HSE/PR/04/00 مورخه ۱۳۹۹/۱۲/۱۲ بررسی واکنش های اضطراری و گزارش دهی خطرات بوجود آمده و ثبت و گزارش حوادث اقدامات لازم انجام می گیرد و جهت انجام اقدامات مناسب مطابق روش اجرایی اقدامات اصلاحی/پیشگیرانه بهبود به شماره HSE/QP/05/00 مورخه ۱۴۰۰/۰۲/۲۰ استفاده می شود .

نظامنامه سیستم مدیریت ایمنی بهداشت و محیط زیست

گزارش حوادث در محدوده ای که قانون تعیین می نماید یا فراتر از آن محدوده ای که خط مشی شرکت برای ارتباط خارجی مورد نیاز تعیین کرده، گزارش حوادث بر طبق روش اجرایی گزارش و ثبت حوادث به شماره HSE/PR/03/00 مورخه ۱۳۹۹/۱۱/۱۴ به مراجع قانونی و نیز به شرکت نصر میثاق ظرف ۲۴ ساعت توسط نماینده مدیریت شرکت اعلام می شود.

۶-۷- پیگیری وقایع

شرایط عینی حادثه و نقاط ضعف نظام مدیریت HSE که سبب پدید آمدن حادثه گردیده دقیقاً تعیین می شود تا قضاوت (داوری) توسط افراد مسئول به درستی انجام شود.

تمامی وقایع از جمله شبه حوادث می بایست بطور مناسب تحقیق شوند و در تحقیق موارد زیر مشخص شوند:

- تعیین علت ریشه ای به منظور اقدامات برای حداقل نمودن شانس وقوع مجدد آنها.

- تمامی الزامات قانونی برای گزارش دهی و تحقیق را تامین نماید.

- اطلاعات واقعی شرایطی که واقعه رخ داده تعیین گردد.

۸- بازبینی

شرکت متراسامان نسبت به برقراری روش اجرایی برای بازبینی جنبه های مربوط به کارایی عملکرد HSE و همچنین سوابق نتایج بازبینی اقدام نموده است .

اهداف مرتبط با HSE تهیه و تدوین شده و مورد بازبینی قرار می گیرند.

نظامنامه سیستم مدیریت ایمنی بهداشت و محیط زیست

۱-۸ - عدم انطباق و اقدام اصلاحی

شرکت متراسامان مسئولیت ها و اختیارات مربوط به آغاز تحقیق و اقدام اصلاحی (در صورت وجود عدم انطباق با الزامات تعیین شده) را تعیین نموده است. موقعیت های عدم انطباق در برنامه های بازبینی، در قالب ارتباط با کارکنان، پیمانکاران، مشتریان، موسسه دولتی یا تحقیق پیرامون حوادث تعیین می شود.

شرکت متراسامان برای انجام اینگونه تحقیقات و اقدامات اصلاحی مطابق روش اجرایی اقدامات اصلاحی/پیشگیرانه به شماره HSE/QP/05/00 مورخه ۱۴۰۰/۰۲/۲۰ تصمیم گیری و اقدام می نماید. به طوری که ضمن مدیریت هر یک از وظایف و فعالیت ها به تنهایی و برای خود با مشورت نماینده مدیریت نسبت به انجام موارد ذیل تلاش می گردد.

- آگاه نمودن طرف های ذیر بط

- تعیین سلسله علل و همچنین علت ریشه ای

- برقراری یک طرح برای اقدامات اصلاحی یا بهبود وضعیت موجود

- آغاز اقدام پیشگیرانه متناسب و سازگار با طبیعت عدم انطباقی که رخ داده است.

- اعمال کنترل های لازم برای اطمینان از اینکه، اقدامات پیشگیرانه موثر بوده اند.

- تجدید نظر در روش های اجرایی به منظور یکپارچه کردن اقدامات مربوط به پیش گیری بطور مستمر و

انتقال کیفیت تغییرات به کارکنان مربوطه و اعمال آنها در قالب نظام مدیریت.

نظامنامه سیستم مدیریت ایمنی بهداشت و محیط زیست

۹- ممیزی و بررسی مجدد:

۹-۱- ممیزی

شرکت متراسامان نسبت به برقراری روش اجرایی ممیزی داخلی که بعنوان بخشی از کنترل فعالیت ها معمول می باشد اقدام می نماید تا بدین ترتیب تعیین نماید که :

- آیا عناصر و فعالیتها بر طبق طرح ریزی شده برای نظام مدیریت HSE پیش می روند و بطور مؤثر استقرار می یابند.

- فعالیت های مؤثر نظام مدیریت بر تامین خط مشی ، اهداف و معیار اجرایی HSE شرکت می باشد .

- پیروی از الزامات قانونی مرتبط صورت می گیرد.

- شناسایی نواحی بهبود که می تواند منجر به پیشرفت نظام مدیریت HSE شود به درستی انجام می گیرد.

مطابق روش اجرایی ممیزی داخلی شرکت نصر میثاق اهواز به عنوان کارفرمای شرکت مترا سامان نواحی و فعالیتهای که بایستی ممیزی شوند تعیین می گردد و تناسب ممیزی آنها بر اساس میزان تاثیر آنها بر کارایی عملکرد HSE و همچنین مسئولیت ممیزی هر فعالیت / ناحیه مشخص می شود .

روش اجرایی ممیزی داخلی برقرار گردیده و به جریان در می آید و نکات زیر نیز در آن در نظر گرفته شده است:

- تخصیص منابع لازم برای فرآیند ممیزی

- معیارهای مربوط به نیروی انسانی و ویژگی های که تیم ممیزی باید داشته باشد.

- غیر وابسته بودن افراد به فعالیت هایی که مورد ممیزی قرار می گیرند .

نظامنامه سیستم مدیریت ایمنی بهداشت و محیط زیست

- داشتن مهارت و تجربه کاری در حرفه مورد ممیزی.
- بهره گیری از پشتیبانی کارشناسان متعدد و متفاوت.
- روش انجام مستند سازی ممیزی ها مطابق روش اجرایی ممیزی داخلی می باشد و با توجه به طبیعت فعالیتی که مورد ممیزی قرار می گیرد شامل استفاده از پرسشنامه ها یا لیست کنترلی یا مصاحبه یا اندازه گیری و یا مشاهده مستقیم می باشد.
- روش گزارش دهی یافته های ممیزی مطابق روش اجرایی ممیزی داخلی.

۹-۲ - بررسی مجدد

مدیریت شرکت متراسامان مطابق روش اجرایی بازنگری مدیریت شرکت در فواصل زمانی، نظام مدیریت HSE و کارایی عملکرد آن را مورد بررسی مجدد قرار می دهد و از پیوستگی، متناسب بودن و اثر بخشی آنها اطمینان حاصل می نماید. بررسی مجدد شامل موارد ذیل می گردد ولی محدود به این موارد نخواهد شد:

- تغییرات احتمالی خط مشی و اهداف در سایه تغییر محیط و ایجاد تعهد برای تلاش در مسیر بهبود مستمر.
- تخصیص منابع برای استقرار نظام مدیریت HSE و حفظ نگهداری آن.
- بررسی مجدد توسط اعضاء مرتبط با موضوع یا افراد مستقل که از سوی مدیریت ارشد معرفی می گردند انجام می گیرد.

نظامنامه سیستم مدیریت ایمنی بهداشت و محیط زیست

منابع:

- ۱- وب سایت شرکت
- ۲- <https://systemkaran.org>
- ۳- کرمی، مصطفی. راهنمای کاربردی اسقرار، طرح ریزی، پیاده سازی و توسعه سیستم مدیریت بهداشت، ایمنی و محیط زیست HSE-MS. امید مهر، ۱۳۸۹.
- ۴- آیین نامه حفاظتی کارگاه های ساختمانی - موسسه کار و تامین اجتماعی
- ۵- آیین نامه وسایل حفاظت فردی - موسسه کار و تامین اجتماعی
- ۶- تکنیک های ایمنی - آنالیز مقدماتی خطر PHA دکتر ایرج محمد فام - انتشارات فن آوران
- ۷- تکنیک های ایمنی - آنالیز مقدماتی خطر JSA دکتر ایرج محمد فام - انتشارات فن آوران
- ۸- مهندسی سیستم و ارزیابی ریسک - نیکلاس ژ. باهر - انتشارات دانشگاه صنعتی امیر کبیر